

Sygn. akt I C 804/16 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2018r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anita Wolska

Protokolant: Justyna Małachowicz

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2018r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.**

przeciwko **K. D.**

o zapłatę

orzeka:

oddala powództwo.

SSR Anita Wolska

Sygn. akt I C 804/16 upr

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 24 maja 2016r. powód Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zażądała od K. D. zapłaty kwoty 366,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podał, że łączyła go z pozwanym umowa ubezpieczenia OC nr (...) samochodu osobowego marki R. nr rej (...). Podkreślił, że pozwany z tytułu zawarcia tejże umowy zobowiązany był do uiszczenia składki. Dodał, że składka ta rozłożona została na raty, jednakże pozwany do chwili obecnej uiszczył jedynie część składki.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 21 czerwca 2016r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie (sygn. akt. VI Nc-e 864669/16) nakazał pozwanemu zapłacić na rzecz powoda dochodzoną pozwem kwotę z żądanymi odsetkami i kosztami postępowania w kwocie 120 zł.

Na skutek sprzeciwu pozwanego przedmiotowy nakaz zapłaty stracił moc. W sprzeciwie pozwany zakwestionował zasadność i wysokość żądania. Podkreślił, że odstąpił od umowy OC już na następny dzień po jej zawarciu t.j. w dniu 11 marca 2015r. Dodał, że wskutek otrzymywanych od powoda wezwań o zapłatę uiszczył w konsekwencji płatność za trzy raty wraz z odsetkami na łączną kwotę 1.071,96 zł, pomimo, że auto było w jego posiadaniu przez okres dwóch kwartałów i 15 dni, bo zbył je w dniu 25 września 2015r.

Postanowieniem z dnia 6 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie.

W piśmie z dnia 4 kwietnia 2017 r. powód podtrzymał swoje żądanie. Wyjaśnił, że na kwotę należności głównej 366,74 zł wskazanej w pozwie składa się druga rata składki w wysokości 342,00 zł z tytułu polisy o nr (...), powiększona o kwotę należnych odsetek ustawowych oraz za opóźnienie naliczonych od dnia następnego po dacie wymagalności składki tj. od 11 czerwca 2015r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu. Ponadto powód, odnosząc się do treści sprzeciwu od nakazu zapłaty wskazał, że pozwany obowiązany był świadczyć składkę ubezpieczeniową w 4 ratach. Wyjaśnił nadto sposób zaksięgowania rat wskazując, że: a) wpłata pozwanego w kwocie 371,82 zł z dnia 25.05.2016 r. została zaksięgowana na poczet pierwszej raty składki wraz z należnymi odsetkami ustawowymi; b) wpłata w kwocie 351,31 zł z dnia 23.12.2015r. została zaksięgowana na poczet trzeciej raty składki wraz z należnymi odsetkami ustawowymi; c) wpłata kwoty 348,83 zł z dnia 10.03.2016r. została zaksięgowana na poczet czwartej raty składki wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Podkreślił przy tym, że wszystkie płatności pozwanego zostały zaksięgowane zgodnie z jego dyspozycją w tytule płatności (tj. zgodnie ze wskazanym numerem sprawy przedstawionym w wezwaniach do zapłaty).

W dalszej kolejności powód nadmienił, że zgodnie z treścią ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t. jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 2060 ze zm.; dalej: ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych), co do zasady nie istnieje możliwość rozwiązania umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przed upływem okresu jej obowiązywania. Nieliczne wyjątki od tej reguły wprowadza art. 33 tej ustawy, jednakże żadna z wymienionych w tymże artykule przesłanek nie wystąpiła. Dodał, że umowa OC zawarta została w siedzibie agenta ubezpieczeniowego, stąd też przepisy o odstąpieniu przez konsumenta w terminie 30 dni od poinformowania o jej zawarciu przysługujące wyłącznie w zakresie umów zawieranych na odległość, nie znajdują w niniejszej sprawie zastosowania. Odnosząc się natomiast do faktu dokonania przez pozwanego sprzedaży samochodu w trakcie trwania umowy OC zauważył, że pozwany nie dopełnił spoczywającego na nim obowiązku powiadomienia o tym fakcie zakładu ubezpieczeń. Wskazał, że załączona przez pozwanego umowa sprzedaży opatrzona została prezentatą powoda z dnia 11.03.2016r., zatem pozwany obowiązany był spełnić składkę ubezpieczeniową należną powodowi do dnia 11.03.2016 r.

W odpowiedzi pismem z dnia 11 lipca 2017r. pozwany podkreślił, że w jego ocenie niezasadne jest żądanie powoda uiszczenia kolejnej raty, w sytuacji, gdy pozwany posiadał samochód jedynie przez 6 miesięcy oraz parę dni i uiścił już na rzecz powoda trzy z czterech rat składek. Dodał, że wykonał spoczywające na nim obowiązki ubezpieczenia OC samochodu, jak też powiadomienia odpowiedniego ubezpieczyciela o dokonaniu sprzedaży pojazdu. Nadmienił przy tym, że po jego stronie istniały podstawy do odstąpienia od umowy OC w sytuacji ubezpieczenia samochodu w dwóch zakładach ubezpieczeń w trybie art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

W piśmie z dnia 30 października 2017r. powód wskazał, że umowa ubezpieczenia potwierdzona polisą nr (...) nie została zawarta w trybie art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, lecz zawarto ją w siedzibie agenta, na wniosek pozwanego, stąd też uprawnienie do odstąpienia od umowy wynikające z powoływanego przez pozwanego art. 28a cyt. ustawy nie przysługuje pozwanemu. Dodał, że zamknięty katalog przypadków, w których dochodzi do rozwiązania umowy wymienia art. 33 cyt. ustawy. Ponadto powód wskazał, że w dniu 7.10.2015r. nabywca ubezpieczonego przez pozwanego pojazdu złożył wypowiedzenie umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...), stąd też przedmiotowa umowa ubezpieczenia rozwiązała się w dniu 7.10.2015 r. Powołując się na powyższe nadmienił, że pozwany z racji braku powiadomienia powoda o zbyciu pojazdu i danych osobowych nabywcy (art. 32 ust. 1 cyt. ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych) ponosił zatem odpowiedzialność za zapłatę należnej powodowi składki do dnia rozwiązania umowy, tj. do dnia 7.10.2015 r. (art. 32 ust. 4 cyt. ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Równocześnie jednak podkreślił, że w toku niniejszego postępowania dochodzi od strony pozwanej zapłaty należności za drugą ratę składki ubezpieczeniowej, wymagalnej w dniu 10.06.2015r., a zatem na trzy miesiące przed sprzedażą samochodu i cztery miesiące przed wypowiedzeniem umowy przez nabywcę.

Strony w toku procesu podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 marca 2015r. K. D. (ówczesny właściciel pojazdu marki R. (...) nr rej. (...)) zawarł z Towarzystwem (...) S.A. w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów oznaczoną numerem (...). Umowa zawarta została na okres od dnia 11 marca 2015r. do dnia 10 marca 2016r. K. D. zobowiązał się do zapłaty składki w łącznej kwocie 1.380 zł w czterech ratach płatnych w następujący sposób:

- a) pierwsza rata w dniu 17 marca 2015 r. w kwocie 348 zł,
- b) druga rata w dniu 10 czerwca 2015 r. w kwocie 344 zł,
- c) trzecia rata w dniu 10 września 2015 r. w kwocie 344 zł,
- d) czwarta rata w dniu 10 grudnia 2015 r. w kwocie 344 zł.

Dowód:

- polisa z dnia 10.03.2015r. k. 14, 46, 79-81, 89.

W piśmie z dnia 11 marca 2015r. K. D. – powołując się na zaistnienie błędu - złożył oświadczenie, w którym wskazał, że odstępuje od umowy (...) nr (...). Wskazał ponadto, że należący do niego samochód jest ubezpieczony w innym zakładzie ubezpieczeń. Powołał się również na 30 - dniowy termin na odstąpienie od umowy wynikający z przepisów o ochronie konsumenta.

Dowód:

- oświadczenie z dnia 11.03.2015 r. k. 15, 90.

W dniu 25 września 2015r. K. D. sprzedał samochód marki R. (...) A. T..

Dowód:

- umowa sprzedaży z dnia 25.09.2015r. k. 16, 91.

Nabywca pojazdu t.j. A. T. dopełniła spoczywającemu na niej zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych pisemnego wypowiedzenia umowy OC. Umowa OC oznaczoną numerem (...) uległa rozwiązaniu z dniem 7 października 2015 r.

Bezsporne, a nadto oświadczenie z dnia 7.10.2015r. k.83.

Pismem z dnia 16 grudnia 2015r. (nr (...)) zakład ubezpieczeń – powołując się na polisę nr (...) – wezwał K. D. do zapłaty kwoty 351,31 zł (należność główna: 344 zł plus odsetki ustawowe wyliczone na dzień 16.12.2015 r.). Jako termin wymagalności składki wskazano: 10.09.2015r.

W dniu 23 grudnia 2015 r. K. D. uiszczył na rzecz zakładu ubezpieczeń kwotę 351,31 zł w dowodzie zapłaty wskazując nr polisy (...), nr sprawy (...).

Pismem z dnia 12 lutego 2016 r. (nr (...)) zakład ubezpieczeń – powołując się na polisę nr (...) – wezwał K. D. do zapłaty kwoty 348,83 zł (należność główna: 344 zł plus odsetki ustawowe wyliczone na dzień 12.02.2016 r.). Jako termin wymagalności składki wskazano: 10.12.2015 r.

W dniu 10 marca 2016 r. K. D. uiszczył na rzecz zakładu ubezpieczeń kwotę 348,83 zł w dowodzie zapłaty wskazując nr polisy (...), nr sprawy (...).

Pismem z dnia 16 maja 2016r. (nr (...)) zakład ubezpieczeń jako wierzytelności przysługującej z polisy numer (...) (rata 1/4) wyliczoną na dzień 16 maja 2016 r. wskazał kwotę 371,82 zł. Do uiszczenia tej kwoty wezwał K. D. wskazując

jako definitywny termin datę 21 maja 2016 r. oraz zaznaczając, że brak uiszczenia skutkować będzie skierowaniem postępowania na drogę sądową.

W dniu 25 maja 2016r. K. D. uiszczył na rzecz zakładu ubezpieczeń kwotę 371,82 zł w dowodzie zapłaty wskazując: 1/4 rata nr polisy (...), nr sprawy (...).

Dowód:

- **wezwania k. 12, 17 , 21, 87, 92, 96,**

- **dowody zapłaty k. 13, 18-20 , 22-23 , 88, 93-95, 97-98 .**

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowiła zawarta pomiędzy stronami umowa OC oraz przepis art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Stan faktyczny w sprawie sąd ustalił w oparciu o niesprzeczne stanowiska stron w zakresie kluczowych dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, które znajdowały przy tym odzwierciedlenie w ujawnionych w sprawie dowodach z dokumentów, których autentyczność i moc dowodowa nie była w sprawie kwestionowane, a przy tym nie wzbudziły wątpliwości sądu.

W tym miejscu należało wskazać, że materialnoprawny ciężar rozkładu ciężaru dowodu reguluje norma art.6 k.c. stanowiąca, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zwrot „wywodzi skutki prawne” odnosi się do strony postępowania i ma to znaczenie, że podkreśla zależność między kierunkiem aktywności dowodowej strony, a faktami prawnymi, które ma wykazać. Przedmiotem dowodu są fakty istotne dla rozstrzygnięcia, które można nazwać jako prawne (art. 227 k.p.c.), wśród których należy wyróżnić fakty, z których strona wywodzi skutki prawne i które są opisane w hipotezach norm prawa cywilnego materialnego. Dla potrzeb tego postępowania można podkreślić, iż przepis ten wskazuje kierunek aktywności dowodowej stron, określa więc - w połączeniu z normami prawa materialnego - które fakty podlegają dowodzeniu. Powód dochodzący roszczenia związany jest ciężarem udowodnienia okoliczności uzasadniających żądanie, więc opisanych hipotezami norm prawa cywilnego materialnego znajdujących zastosowanie dla oceny stanu faktycznego. Są to fakty, z których strona wywodzi skutek prawny, a więc prawotwórcze. Powyższe wskazuje, że w pierwszej kolejności obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania w odpowiednią podstawę prawną. Niemożność przeprowadzenia takiej subsumpcji, samoistnie niweczy zasadność powództwa i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie.

Strona powodowa w toku niniejszego postępowania domagała się zapłaty na jej rzecz kwoty 366,74 zł wskazując, że jest to jedna z rat z tytułu składki na polisę OC na łączną kwotę 1.380 zł. Nadmieniała przy tym, że pozwany zobowiązał się do zapłaty składki w czterech ratach, a uiszczona przez niego należność zaksięgowana została na pierwszą, trzecią i czwartą ratę, zaś aktualnie do zapłaty pozostaje druga rata płatna do dnia 10 czerwca 2015r. Pozwany w toku niniejszego postępowania zaprzeczał zasadności żądania powoda, a spór pomiędzy stronami dotyczył przede wszystkim czasookresu obowiązywania umowy OC. Dostrzec w tym miejscu należało, że stanowisko strony powodowej uległo w tym względzie zmianie. W pierwszych pismach procesowych powód wskazywał bowiem, że z uwagi na okoliczność braku podstaw do uznania za skuteczne odstąpienia przez pozwanego od umowy (zawartego w piśmie z dnia 11 marca 2015 r.) oraz z uwagi na nie dokonanie przez pozwanego zawiadomienia o sprzedaży samochodu,

K. D. zobowiązany jest do uiszczenia zapłaty całej składki. Powód reprezentował przy tym stanowisko, że umowa stron obowiązywała przez cały okres na jaki została zawarta, tj. od 11 marca 2015 r. do 10 marca 2016 r., a działania pozwanego – jako nie mające oparcia w przepisach – nie mogły skutkować uznaniem odstąpienia przez powoda od umowy, ani też jej wcześniejszym rozwiązaniem. Dostrzec jednakże należało, że to stanowisko powoda uległo zmianie bowiem w ostatnim piśmie procesowym z dnia 30 października 2017 r. – z uwagi na powołanie się przez pozwanego na okoliczność złożenia przez A. T. oświadczenia o wypowiedzeniu umowy OC – zakład ubezpieczeń przyznał, że umowa OC uległa rozwiązaniu z dniem 7 października 2015 r. W dalszym jednak ciągu podtrzymywał żądanie zapłaty na swoją rzecz kwoty 366,74 zł wskazując, że jest to zapłata za drugą ratę (płatną do dnia 10 czerwca 2015 r.), a zatem za okres, w którym umowa OC obowiązywała.

Zgodnie z art. 31 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t. jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 2060 ze zm.) w brzmieniu z daty zawarcia przedmiotowej umowy. W razie przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na posiadacza pojazdu, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, przechodzą prawa i obowiązki poprzedniego posiadacza wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że posiadacz, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, wypowie ją na piśmie. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC, ulega ona rozwiązaniu z dniem jej wypowiedzenia. Przepisów art. 28 nie stosuje się.

Ust.6. W razie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 4, posiadacz pojazdu mechanicznego wypowiadający umowę jest obowiązany do zawarcia nowej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych najpóźniej w dniu rozwiązania się umowy wypowiedzianej.

Uwzględniając zatem zakres okoliczności spornych pomiędzy stronami należało uznać, że w toku niniejszego postępowania strona powodowa winna była do wykazania, że z tytułu zawartej umowy OC na nr (...) przysługiwała jej w stosunku do pozwanego wierzytelność wyższa niż uzyskana przed wszczęciem niniejszego postępowania, czyli kwotą 1.071,96 zł. Zauważyć w tym miejscu należało, że umowa OC obowiązywała strony od 11 marca 2015 r. do 7 października 2015 r., czyli przez okres 7 miesięcy, w sytuacji, gdy zawarta została na okres 12 miesięcy. Łączna składka za okres 12 miesięcy wynosiła 1.380 zł. Powyższe dane pozwalają natomiast na konstatację, że strona powodowa za ten okres była zobowiązana do zapłaty na rzecz powoda kwoty około 805 zł ($1.380 \text{ zł} : 12 \text{ miesięcy} = 115 \text{ zł}; 115 \text{ zł} \times 7 = 805$) tytułem zapłaty składek bez świadczeń ubocznych (odsetek umownych). Powyższe zaś wyliczenie w sytuacji gdy pozwany uiszczył już tytułem przedmiotowej umowy na rzecz powoda kwotę 1.071,96 zł (wraz z odsetkami ustawowymi) obligowało stronę powodową do wykazania, że przysługiwała jej wierzytelność na wyższą niż otrzymana kwotę. Powód natomiast pomimo kwestionowania od samego początku przez pozwanego żądania zarówno, co do wysokości, jak też i co do zasady, wyliczeń takich nie przedstawił. Nadto powód w toku niniejszego postępowania próbował forsować hipotezę, że skoro pozwany uiszczył płatność wskazując sposób zaliczenia na pierwszą, trzecią i czwartą ratę, to w toku niniejszego postępowania istnieją podstawy do domagania się płatności na: drugą ratę (wymagalną od 11 czerwca 2015 r.), bowiem dotyczyła ona okresu, w jakim umowa obowiązywała. Równocześnie jednak dostrzec należało, że pozwany w tytułach przelewu nie wskazywał rat, za które uiszcza należność, a jedynie dokonywał płatności po każdym z wezwań powoda, powołując wskazaną przez powoda w wezwaniu numerację, celem ułatwienia weryfikacji przez powoda wpłaconej należności. Nie sposób zatem w ocenie sądu uznać, że pozwany uiszczając swoją należność wskazał w niej sposób zaliczenia na zasadzie art. 451 § 1 k.c. Dostrzec przy tym należało, że to od powoda, jako od profesjonalisty należało wymagać większej rzetelności w kontaktach z pozwanym (jako konsumentem). Powód zaś, posiadając już w październiku 2015 r. wiedzę o rozwiązaniu umowy OC, skierował do pozwanego wezwanie dotyczące składek płatnych za okres, w którym umowa już nie obowiązywała. Trudno więc zatem przypisywać negatywne skutki powoływania przez pozwanego w przelewach numeracji z wezwań i uznając, że pozwany zamierzał zapłacić na rzecz powoda raty trzecią i czwartą z pominięciem raty drugiej, w sytuacji gdy to sam powód jako profesjonalista swoim działaniem wywołał takie wskazanie przez powoda.

W świetle powyższego orzeczono jak w sentencji powyższego wyroku.

I C 804/1609 maja 2018r.

Zarządzenia

1. odnotować w rep. C,
2. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki:
3. akta przedłożyć z wpływem lub za 14 dni od doręczenia.

SSR Anita Wolska